

LEERPLAN

DEELTIJDS KUNSTONDERWIJS

Domein: Beeldende en audiovisuele kunsten

4e graad (beroepskwalificerend)

Studierichting: Beeldend kunstenaar

Optie(s): Alle opties binnen de studierichting

Vak(ken): Alle vakken binnen de studierichting

Leerplannummer: GO!-DKO-2022-011

*Dit leerplan werd voorlopig goedgekeurd op 28 april 2022 door de
inspectie met inspectienummer 2018/1522/1/V26 en gaat in
vanaf 1 september 2022*

Pedagogische begeleidingsdienst
Huis van het GO!
Willebroekkaai 36
1000 Brussel

Inhoud

1. Doelgroep – beginsituatie	3
2. Visie op de opleiding	4
2.1. Algemeen	4
2.2. Decretale verwijzing en gehanteerde referentiekaders	5
2.3. Organisatie van de lestijden	5
3. Systematiek	6
3.1. De zes kerncompetenties van het kunstenaarschap	6
3.2. Beheersingsniveau	6
3.3. Cultuur in de Spiegel	9
4. Context – autonomie – verantwoordelijkheid	10
5. Leeswijzer leerplandoelen	11
6. Leerplandoelen	12
7. Minimale materiële vereisten	38
8. Bijlage: overzicht doelen / concordantietabel	40

1. Doelgroep – beginsituatie

Het deeltijds kunstonderwijs (DKO), als niet-leerplichtige vorm van onderwijs in de kunsten, richt zich tot een bijzonder brede waaier van belangstellenden: verschillende achtergronden en interesses, verschillende persoonlijke doelen, grote verscheidenheid in leeftijd en (artistieke) rijpheid en dit alles in een context van gedreven vrijwilligheid. De wens om zich persoonlijk en artistiek te ontplooien én zichzelf te ontdekken binnen een formeel leerproces is het punt van overeenkomst tussen alle leerlingen.

In functie van het eigen profiel kiezen leerlingen voor een langlopende (ingebed in een structuur van vier graden) of kortlopende (niet gebonden aan een bepaalde graad) opleiding binnen één van de vier artistieke domeinen (beeldende en audiovisuele kunsten, dans, woordkunst-drama en muziek).

Onderliggend leerplan geldt voor de **4e graad (beroepskwalificerend)** in het artistieke domein **Beeldende en audiovisuele kunsten: BEELDEND KUNSTENAAR**

<i>opties:</i>	beeldende en audiovisuele kunsten
	beeldhouwen en ruimtelijke kunst
	cross-overproject
	digitale beeldende kunst
	glasschilderkunst
	grafiekkunst
	interactieve media
	keramiek
	levend model
	projectatelier
	schilderkunst
	tekenkunst
	textiele kunst

Het tegemoetkomen aan zowel de veelzijdigheid van de leerlingenpopulatie als de verscheidenheid van mogelijkheden voor de academie om haar 4e graad binnen het artistieke domein **Beeldende en audiovisuele kunsten** in te richten kan maar slagen zo de instelling alle kansen tot differentiatie krijgt.

Dit is ook de reden waarom onderliggend leerplan (o.a. in functie van deze verscheidenheid) zeer breed geconcipeerd werd en niet gebonden is aan specifieke opties, vakken of organisatie modellen.

2. Visie op de opleiding

2.1. Algemeen

De academie heeft ook in de 21^e eeuw de maatschappelijke taak om kwaliteitsvol onderwijs te organiseren en aan te bieden. Kwaliteit binnen het (kunst)onderwijs heeft o.a. te maken met het ontwikkelen van elk talent, het vormen van de totale persoonlijkheid, het aanbieden van sleutels tot actief burgerschap en het ontwikkelen van een krachtige en stimulerende leeromgeving die het voorgaande mogelijk maakt. Het DKO richt zich per definitie, maar zeker niet uitsluitend, op de kunstzinnige/expressieve component van deze brede persoonlijkheidsvorming. Het aanboren, stimulerend ontwikkelen en borgen van de artistieke en expressieve mogelijkheden van leerlingen én het bijbrengen van de nodige technische en inhoudelijke kennis maakt de kern uit van de onderwijsopdracht van het DKO.

De centrale objectieven zijn:

- de leerlingen op een bepaald creatief/artistiek niveau tillen, zodat dit hun persoonlijkheid kan ondersteunen en verbreden;
- een aanvullende basis geven aan het leerplichtonderwijs om, waar gewenst, hetzij hogere (artistieke) studies aan te vatten of verder te verdiepen, hetzij voor te bereiden op de uitstroom naar het culturele veld of de arbeidsmarkt;
- een bijdrage leveren in het groeien naar actief burgerschap.

Het DKO vervult een voorname maatschappelijke opdracht: kunst en cultuur zijn een dragend element in de identiteitsontwikkeling van individuen, gemeenschappen of sociale groepen. De 21^e-eeuwse wereld is een caleidoscoop van sociale en culturele verscheidenheid en de doelgroepen tot dewelke het DKO zich richt, dienen hier een weerspiegeling van te zijn. M.a.w. behalve de onderscheiden persoonlijke ambities (kunstbeoefening in de vrije tijd, doorstroom naar hoger kunstonderwijs, uitstroom naar de arbeidsmarkt) dient het DKO zich blijvend en actief dienen te richten tot diverse sociale en culturele groepen, ook deze die niet beschikken over een groot en/of westers cultureel kapitaal.

Het artistiek/expressief leren grijpt in het DKO plaats in een formele context met zijn eigen karakter en wetmatigheden. Het is duidelijk dat dit artistiek/expressief leren niet beperkt blijft tot het formele kader van het DKO, maar dat het zoeken naar aansluiting bij andere onderwijsvormen (al dan niet leerplichtig) bijzondere kansen kan bieden om het leerproces te vervolledigen.

De grondwettelijke vrijheid van onderwijs laat toe dat schoolbesturen autonoom een visie ontwikkelen over de organisatie en inhoud van het DKO volgens hun eigen artistieke en pedagogische inzichten. De regelgever vraagt dat elk schoolbestuur die vrijheid ook expliciet opneemt. Een eigen artistiek-pedagogisch project (APP) waarin het schoolbestuur zijn visie expliciteert, maakt duidelijk aan leerlingen, ouders en het ruimere culturele veld waar de academie voor staat. Het voorliggende leerplan heeft doelbewust een open karakter zodat de academie haar eigen APP kan hanteren, expliciteren en richten naar het *Pedagogisch project van het GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap* (PPGO!)¹ bij de realisatie van de leerplandoelen. In het *GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap* is dit PPGO! het basisdocument waarin de grondbeginselen, de waarden en de algemene doelstellingen van het *GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap* zijn opgenomen. Het is een richtingwijzer en referentiekader om lerenden te begeleiden in hun persoonlijke ontplooiing enerzijds en in hun ontwikkeling naar samenleven in diversiteit en harmonie anderzijds. Het PPGO! biedt daarmee niet alleen een basis voor kwaliteitsvol

¹ [Pedagogisch project GO! \(PPGO!\)](#). Zie ook [Visietekst Gepersonaliseerd Samen Leren](#).

onderwijs en opvang, maar het is ook een ruimer maatschappelijk project omdat het door een brede vorming van de gehele persoonlijkheid bijdraagt aan het samenleven.

2.2. Decretale verwijzing en gehanteerde referentiekaders

Dit leerplan is gebaseerd op de beroepskwalificatie *amateur beeldend kunstenaar* (BK-0145-2).

2.3. Organisatie van de lestijden

Om maximaal te kunnen tegemoetkomen aan de leervraag van de zeer verscheiden leerlingenpopulatie krijgt de academie de vrijheid om zelf –binnen de door de overheid vastgelegde krijtlijnen– de vakken te kiezen en het leerplan te implementeren via het gekozen vakkenpakket. De totale som van leerplandoelen over de vakken heen moet vanzelfsprekend passen binnen de door de overheid bepaalde einddoelen. De einddoelen zijn in onderliggend leerplan vertaald naar leerplandoelen. Het is de bevoegdheid van de academie, om in een overeenstemming met haar profiel en haar *Artistiek Pedagogisch Project* (APP), al dan niet bepaalde vakken te organiseren. Academies die dat wensen, kunnen leerlingen zelf een keuzemenu aanbieden binnen de vooropgestelde krijtlijnen. Het is aan de academie om bij het gebruik van vooropgestelde en/of keuzevakken hieraan een duidelijke visiegerichtheid te koppelen met het daarbij horende vooraf vastgelegd en geregistreerd evaluatiebeleid.

De leerplandoelen zijn geformuleerd op het niveau van de totale duur van de graad. M.a.w.: zij dienen in hun totaliteit gerealiseerd te zijn op het einde hiervan. Hierdoor heeft de academie de pedagogische vrijheid om de wijze van de opbouw en de verwerving van de doelen zelf te bepalen, binnen de tijdshorizon van de graad.

De leraar –als teamspeler– zal in overleg met de vakgroep zelf bepalen hoe de spreiding van de onderdelen gebeurt. Volgende factoren kunnen de keuze mee helpen bepalen: samenhang binnen het vak, de relatie tot het aanbod van vakken binnen de opleiding, moeilijkheidsgraad van de leerinhouden, interesse van de leerlingen, deskundigheid van de leraar, gebeurtenissen in de actualiteit, relatie met vakdoorbrekende activiteiten in de academie, alternatieve leercontext ... Het behoort tot zijn pedagogische vrijheid om de leerlijnen op analytische (van geheel naar afzonderlijke delen), synthetische (van afzonderlijke delen naar geheel), inductieve (van concreet naar algemeen), deductieve (van algemeen naar concreet), genetische (overeenkomstig de ontwikkeling) of gecombineerde wijze aan te bieden;

Men kan individueel afwijken van de reguliere organisatie van de opleiding en dit op basis van de geldende regelgeving voor o.a.:

- alternatieve leercontext (op individuele basis);
- leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften.

3. Systematiek

3.1. De zes kerncompetenties van het kunstenaarschap

Onderwijs dat leerlingen voorbereidt op de 21e eeuw is per definitie competentiegericht onderwijs, d.w.z. een versmelting van en wederzijdse beïnvloeding van kennis, inzichten, vaardigheden en attitudes die toelaten het geleerde en verworvene in authentieke situaties zelfstandig in te zetten. Het werken aan competenties maakt het onderwijs doelgericht en resulteert in meetbare leerresultaten. In artistiek onderwijs zijn objectief meetbare leerresultaten vanzelfsprekend moeilijk(er) te bepalen. Daarom formuleren we artistieke competenties voldoende open.

De door de overheid vastgelegde einddoelen die in het DKO dienen verworven te worden, zijn geformuleerd voor een bepaalde context met afgebakende verantwoordelijkheid en autonomie (zie later). Zij zijn geordend in zes samenhangende sets van competenties. Elk van deze sets geeft een beeld van één van de kerncompetenties (de zgn. 'rollen') die eigen zijn aan het kunstenaarschap:

- **individuele gedrevenheid tonen:** de leerling vertrouwt op eigen expressiemogelijkheden en wil zijn creatieve resultaten tonen;
- **creëren en (drang tot) innoveren:** de leerling komt actief en uit zichzelf met artistieke vormgevingen, benaderingen en inzichten;
- **vakdeskundigheid inzetten:** de leerling zet verworven kunstvormspecifieke kwaliteiten in bij het gebruik van een artistieke uitdrukkingsvorm;
- **onderzoeken:** de leerling analyseert, reflecteert en communiceert over proces en product;
- **relaties bouwen en samenwerken:** de leerling kan eigen talent en deskundigheid ten dienste stellen van het gemeenschappelijk artistiek doel of project;
- **presenteren:** de leerling toont proces en/of product aan een publiek.

Er is geen hiërarchische ordening tussen de zes kerncompetenties: zij zijn evenwaardig en komen gelijkwaardig aan bod. Van belang is dat zij vanaf de start het leerproces sturen en stap voor stap tot ontwikkeling gebracht worden, geleidelijk en gelijkmatig. De kerncompetenties grijpen als tandwielen in mekaar: het ene wiel kan niet sneller draaien dan het andere, haperingen in het ene wiel hebben een invloed op het andere.

Voor de 1^e, 2^e en 3^e graad legde de overheid basiscompetenties vast. De basiscompetenties geven aan welke kennis, vaardigheden en attitudes een leerling geïntegreerd moet inzetten voor maatschappelijke activiteiten. Zij zijn geordend volgens de zes kerncompetenties van het kunstenaarschap². Ook de specifieke eindtermen in de 4^e graad doorstroom zijn op deze wijze geordend³. De einddoelen voor de beroepskwalificerende studierichtingen in de 4^e graad volgen een ander ordeningskader⁴, maar worden in de leerplannen van het *GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap* eveneens binnen hetzelfde raamwerk van kerncompetenties geoperationaliseerd.

3.2. Beheersingsniveau

Als ordeningsmodel zijn de zes dimensies vrij statisch: zij verwijzen niet naar (ontwikkeling van) beheersingsniveaus en zijn uiteindelijk slechts de beschrijving van een te bereiken eindpunt. De weg naar dit eindpunt is in het DKO langdurig en bijzonder individueel. Een belangrijk hulpmiddel om dit ordeningsmodel te dynamiseren is het beschrijven van beheersingsniveaus. Het aangeven van het niveau op hetwelke een leerdoel bereikt dient te worden biedt niet alleen de mogelijkheid om klare en heldere

² Zie <http://www.onderwijsdoelen.be>

³ *Ibid.*

⁴ Zie https://app.akov.be/pls/pakov/f?p=VLAAMSE_KWALIFICATIESTRUCTUUR:KWALIFICATIEDATABANK

leerlijnen uit te zetten, maar biedt ook een gemeenschappelijke taal voor leraren. Er kunnen drie dimensies voor het creatief en artistiek handelen onderscheiden worden:

- cognitief: kennis en cognitieve processen
- psychomotorisch: ontwikkeling van vaardigheden
- affectief: attitudes, motivering, interesses, voorkeuren, overtuiging, meningen, waarden en gevoelens

Voor de beschrijving van deze beheersingsniveaus zijn de leertaxonomieën van Bloom⁵ (cognitief), Dave⁶ (psychomotorisch) en Krathwohl, Bloom & Masia⁷ (affectief) algemeen aanvaard en ook in het kunstonderwijs toepasbaar.

In de praktijk omvat elke vorm van creatief of artistiek handelen vanzelfsprekend elementen van het cognitieve, het affectieve en het psychomotorische. In een onderwijssituatie zullen leraren zich wisselend concentreren op de cognitieve, affectieve of psychomotorische dimensie of op een combinatie hiervan (in functie van de te bereiken basiscompetenties en het niveau ervan). In het leerplan wordt hieraan tegemoetgekomen: per leerplandoel wordt aangegeven wat het te bereiken beheersingsniveau is voor de meest prominente dimensies (cognitief en/of psychomotorisch en/of affectief). Deze beheersingsniveaus dienen ook gekoppeld te worden aan de opgegeven context, graad van autonomie en verantwoordelijkheid. De combinatie van duidelijke beheersingsniveaus én welomschreven context, graad van autonomie en verantwoordelijkheid laat toe om over de leerplannen heen leerlijnen uit te zetten.

Wanneer voor een dimensie geen beheersingsniveau wordt aangegeven, impliceert dit vanzelfsprekend geenszins dat deze component niet van belang zou zijn. Bovendien zijn de aangegeven beheersingsniveaus te lezen als een minimum en is er ruimte om via differentiatie (waar mogelijk) naar meer te streven.

⁵ Anderson, L. W. and Krathwohl, D. R., e.a. (2001). *A Taxonomy for Learning, Teaching, and Assessing: A Revision of Bloom's Taxonomy of Educational Objectives*. Allyn & Bacon. Boston (Massachusetts.) (Pearson Education Group).

⁶ Dave, R.H. (1970). "Psychomotor levels" in: *Developing and Writing Behavioral Objectives* (R.J. Armstrong, ed.). Educational Innovators Press. Tucson (Arizona). Pagg. 20-21.

⁷ Krathwohl, D.R.; Bloom, B.S. & Masia, B.B. (1964). *Taxonomy of Educational Objectives. The Classification of Educational Goals. Handbook II: Affective domain*. Allyn & Bacon. Boston (Massachusetts.) (Pearson Education Group).

Naar een artistieke context vertaald kunnen de beheersingsniveaus als volgt omschreven worden:

COGNITIEVE TAXONOMIE (Bloom, 2001)⁸:

1.	onthouden	<i>de relevante kennis die uit een artistieke object of proces afleidbaar is, uit het geheugen kunnen ophalen en weergeven (kennis)</i>
2.	begrijpen	<i>de betekenis van informatie die uit een artistiek object of proces afleidbaar is, begrijpen en kunnen toelichten (kennis toepassen)</i>
3.	toepassen	<i>de informatie die uit een artistiek object of proces afleidbaar is in een nieuwe situatie kunnen gebruiken om een (creatief of artistiek) probleem op te lossen (toepassen)</i>
4.	analyseren	<i>de informatie die uit artistieke objecten of processen afleidbaar is, kunnen onderscheiden in delen, in relatie tot elkaar en tot een geheel (toepassen met inzicht)</i>
5.	evalueren	<i>de informatie die uit artistieke objecten of processen afleidbaar is, kunnen beoordelen en artistieke besluiten kunnen nemen op grond van criteria en standaarden (inzicht)</i>
6.	creëren	<i>de informatie die uit artistieke objecten of processen afleidbaar is, artistiek kunnen samenvoegen tot iets nieuws (inzicht wendbaar toepassen)</i>

PSYCHOMOTORISCHE TAXONOMIE (Dave, 1970)

1.	imiteren	<i>een creatieve of artistieke vaardigheid observeren en die proberen na te doen waarbij geaccepteerd wordt dat het resultaat nog niet goed is</i>
2.	oefenen	<i>verbeteren van de creatieve of artistieke vaardigheid door lessen te volgen, instructies te krijgen of door er over te lezen en te oefenen</i>
3.	verfijnen	<i>verfijnen van de creatieve of artistieke vaardigheid totdat deze zelfstandig op een hoog niveau kan worden uitgevoerd en worden gedemonstreerd aan anderen</i>
4.	combineren	<i>toevoegen van nieuwe creatieve of artistieke vaardigheden en/of nieuwe aspecten waardoor iets nieuws en eigens wordt verkregen</i>
5.	automatiseren	<i>doorontwikkelen van de creatieve of artistieke vaardigheid waardoor deze geheel geautomatiseerd worden, onbewust plaats vinden, wat ruimte geeft voor nieuwe creatieve of artistieke ontwikkelingen</i>

⁸ De duiding van de werkwoorden die de verschillende beheersingsniveaus beschrijven, zijn een hertaling naar een artistieke leercontext van de oorspronkelijke omschrijvingen.

AFFECTIEVE TAXONOMIE (Krathwohl, Bloom & Masia, 1964)

1.	ontvangen	<i>openstaan voor de creatieve/artistieke activiteiten en keuzes van anderen; luisteren, passief opnemen</i>
2.	reageren	<i>reageren op de omgeving en omringende creatieve/artistieke activiteiten en keuzes van anderen; deelnemen, interesse tonen in creatieve/artistieke activiteiten en keuzes</i>
3.	waarderen	<i>accepteren van artistieke waarden, keuzes en opvattingen; ontwikkelen van eigen voorkeuren dienaangaande en uiting geven daaraan</i>
4.	organiseren	<i>conceptualiseren van artistieke waarden, keuzes en opvattingen en deze verbinden met de persoonlijke artistieke waarden, keuzes en opvattingen tot een harmonisch geheel</i>
5.	karacteriseren	<i>karacteriseren en internaliseren van artistieke waarden, keuzes en opvattingen en in harmonie brengen met eigen artistieke waarden, keuzes en opvattingen, wat leidt tot consistent en authentiek creatief gedrag</i>

3.3. Cultuur in de Spiegel

In dit leerplan wordt er voor gekozen om het model van de vier culturele basisvaardigheden: *waarnemen*, *verbeelden*, *conceptualiseren* en *analyseren*, te hanteren om leerplandoelen bijkomend te situeren en de lerenden te ondersteunen in hun groei naar een eigen culturele en artistieke identiteit. Culturele basisvaardigheden zijn begrippen die ontwikkeld werden binnen *Cultuur in de Spiegel*⁹, het kunst- en cultuureducatieve raamwerk dat in Vlaanderen richtinggevend is,

Ook het ordeningskader van de culturele basisvaardigheden volgt het tandwielmodel: de vier basisvaardigheden zijn gelijkwaardig en gelijktijdig te behandelen en ook hier heeft het draaien van het ene tandwiel invloed op het draaien van alle andere tandwielen. Er is evenwel een verschil in abstraheringsniveau tussen de verschillende culturele basisvaardigheden:

Dit model laat toe in te spelen op de individuele vorderingen en leerstatus, -stijl en -interesse van de leerling. Bovendien kan ook op meta-niveau beter gedifferentieerd worden: doorheen de schoolloopbaan zal het palet van culturele basisvaardigheden dat de leerling beheerst en gericht inzet steeds breder worden.

Een kernbegrip in het *Cultuur in de Spiegel*-raamwerk is culturele reflectie door middel van de culturele basisvaardigheden. Het stilstaan bij de eigen cultuur en deze van anderen laat toe zichzelf als cultureel wezen beter te leren kennen en begrijpen én het cultureel bewustzijn te verruimen ter ondersteuning van het samen leren samenleven. Op deze wijze levert ook het deeltijds kunstonderwijs van het *GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap* een belangrijke bijdrage tot actief burgerschap door respect, oprechtheid, gelijkwaardigheid, openheid, engagement en betrokkenheid, zoals uitgedrukt in het PPGO! Leerplandoelen die in het bijzonder betrekking hebben op deze culturele reflectie of hiervoor kansen scheppen, worden als dusdanig aangegeven.

⁹ Zie o.a. [Cultuurkuur - Cultuur in de Spiegel](#) voor meer informatie.

4. Context – autonomie – verantwoordelijkheid

Context, autonomie en verantwoordelijkheid omvatten:

- *omgevingscontext*: de omstandigheden waarin kennis en vaardigheden moeten worden gebruikt (vb. steeds wisselende omgevingen, werken onder tijdsdruk, weinig structuur in de opdrachten ...);
- *handelingscontext*: aspecten zoals werken met mensen of met machines, werken met breekbare of kostbare producten ...;
- *autonomie*: de mogelijkheid zelf beslissingen te nemen, de mate van onafhankelijkheid;
- *verantwoordelijkheid*: de verplichting om te zorgen dat zaken goed verlopen én de bereidheid om daar rekenschap van te geven.

Voor de beroepskwalificatie BEELDEND KUNSTENAAR voor de vierde graad op niveau VKS 4¹⁰:

- een combinatie van wisselende contexten;
- autonoom functioneren met enig initiatief;
- volledige verantwoordelijkheid voor eigen werk opnemen;
- het eigen functioneren evalueren en bijsturen met het oog op het bereiken van collectieve resultaten.

¹⁰ Zie <https://vlaamsekwalficatiestructuur.be/wat-is-vks/kwalificatieniveaus/>.

5. Leeswijzer leerplandoelen

De leerplandoelen, als operationalisering van de erkende beroepskwalificaties dienen gerealiseerd te worden en zijn geordend volgens het model van de zes dimensies ('rollen') die eigen zijn aan het kunstenaarschap: individuele gedrevenheid tonen – creëren en (drang tot) innoveren – vakdeskundigheid inzetten – onderzoeken – relaties bouwen en samenwerken – presenteren.

Evenwel: de inhoudelijke breedte van elk van deze 'rollen' en de veelheid aan leerplandoelen die uit de erkende beroepskwalificaties afleidbaar zijn, laten toe om binnen de 'rollen' bijkomend te clusteren:

individuele gedrevenheid tonen	1.1 betrokken zijn
	1.2 zelfbewust zijn, mogelijkheden en voorkeuren inschatten
creëren en (drang tot) innoveren	2.1 waarnemen
	2.2 conceptualiseren en creëren
vakdeskundigheid inzetten	3.1 vakmanschap ontdekken en ontwikkelen
	3.2 artistiek handelen en zijn
	3.3 veilig handelen
onderzoeken	4.1 verkennen, observeren en reflecteren
	4.2 contextualiseren
relaties bouwen en samenwerken	5.1 interageren
	5.2 coördineren en begeleiden
presenteren	6.1 presenteren en verspreiden

Binnen de ordening van 'rol' en cluster wordt voor elk leerplandoel hetzelfde formaat gehanteerd:

- Nummer van het leerplandoel en eigenlijke doelzin (in vetdruk);
- Verwijzing naar de erkende beroepskwalificaties waar het leerplandoel een operationalisering van is (tussen rechte haakjes en in cursiefdruk);
- Gekleurde labels die het beheersingsniveau en culturele basisvaardigheid aangeven:
 - (1) het **cognitief**, **psychomotorisch** of **affectief** beheersingsniveau: de tekst op het label beschrijft het niveau (zie boven, 3.2 Beheersingsniveau), geen tekst op het label impliceert geen uitspraak;
 - (2) de band met *Cultuur in de Spiegel*: de tekst op het label benoemt de culturele basisvaardigheid waartoe het leerplandoel overwegend behoort (zie boven, 3.3 Cultuur in de Spiegel), geen tekst op het label impliceert geen uitspraak.

Het procesmatige of uitgesproken reflectieve karakter van een leerplandoel wordt via een apart

label aangegeven, resp.:

en

6. Leerplandoelen

Kerncompetentie 1: Individuele gedrevenheid tonen (DE UNIEKE IK)	
De leerling verkent artistieke uitdrukkingvormen in hun mogelijkheden door ze te ontleden, te onderzoeken, te benoemen en te bespreken. Deze verkenning vertrekt vanuit de eigen wil, eigen belangstelling en behoefte.	
LEERPLANDOELSTELLINGEN	
De leerling ...	
Pijler 1.1 – Betrokken zijn	
1.	stelt zich actief en nieuwsgierig op bij het ateliergebeuren en voor de omringende culturele wereld en werkelijkheid ter versterking van de eigen artistieke ontwikkeling. <i>[competentie 1 (Tr Alg) de leerling werkt met oog voor het eigen welzijn en het welzijn van anderen]</i> <i>[competentie 2 (Tr Cre) de leerling ontwikkelt artistieke concepten en ideeën]</i> <i>[competentie 5 de leerling engageert zich voor een persoonlijk artistiek project]</i> <i>[competentie 9 de leerling bouwt een oeuvre op]</i> analyseren organiseren waarnemen
2.	stelt zich open voor beeldend werk van anderen, zien mogelijkheden en laat zich inspireren voor de eigen ontwikkeling van een eigen artistieke praktijk en persoonlijke visie. <i>[competentie 2 (Tr Cre) de leerling ontwikkelt artistieke concepten en ideeën]</i> <i>[competentie 4 (Tr Cre) de leerling ontwikkelt een eigen artistieke praktijk]</i> <i>[competentie 5 de leerling engageert zich voor een persoonlijk artistiek project]</i> <i>[competentie 9 de leerling bouwt een oeuvre op]</i> analyseren combineren organiseren waarnemen

3.	exploreert gedreven diverse aspecten van de eigen beeldende kunstuiting en kunst & cultuur als inspiratiebron voor de eigen artistieke praktijk. <i>[competentie 2 (Tr Cre) de leerling ontwikkelt artistieke concepten en ideeën]</i> <i>[competentie 5 de leerling engageert zich voor een persoonlijk artistiek project]</i> <i>[competentie 9 de leerling bouwt een oeuvre op]</i>	analyseren	verfijnen	organiseren	waarnemen
4.	toont vertrouwen en de wil om uitdagend creatief/artistiek te handelen, realiseren, (re)produceren en/of vorm te geven aan een eigen geheel van werken (oeuvre). <i>[competentie 2 (Tr Cre) de leerling ontwikkelt artistieke concepten en ideeën]</i> <i>[competentie 5 de leerling engageert zich voor een persoonlijk artistiek project]</i> <i>[competentie 9 de leerling bouwt een oeuvre op]</i>	analyseren	verfijnen	organiseren	
5.	neemt actief en gemotiveerd deel aan beeldende, vormgevende en/of audiovisuele opdrachten en uitdagingen en aan het ateliergebeuren. <i>[competentie 1 (Tr Alg) de leerling werkt met oog voor het eigen welzijn en het welzijn van anderen]</i> <i>[competentie 4 (Tr Cre) de leerling ontwikkelt een eigen artistieke praktijk]</i> <i>[competentie 5 de leerling engageert zich voor een persoonlijk artistiek project]</i>		combineren	organiseren	
6.	gaat gedreven en onderzoekend aan de slag met nieuwe input, technieken, werkvormen en informatie. <i>[competentie 1 (Tr Alg) de leerling werkt met oog voor het eigen welzijn en het welzijn van anderen]</i> <i>[competentie 2 (Tr Cre) de leerling ontwikkelt artistieke concepten en ideeën]</i> <i>[competentie 4 (Tr Cre) de leerling ontwikkelt een eigen artistieke praktijk]</i> <i>[competentie 5 de leerling engageert zich voor een persoonlijk artistiek project]</i>	analyseren	combineren	waarderen	analyseren

Pijler 1.2 - Zelfbewust zijn, mogelijkheden en voorkeuren inschatten

7.	toont vertrouwen in de eigen inzichten, sterktes en het eigen artistiek handelen. <i>[competentie 2 (Tr Cre) de leerling ontwikkelt artistieke concepten en ideeën]</i> <i>[competentie 3 (Tr Cre) de leerling zet artistieke concepten en ideeën om in een uitvoerbaar geheel]</i> <i>[competentie 4 (Tr Cre) de leerling ontwikkelt een eigen artistieke praktijk]</i> <i>[competentie 5 de leerling engageert zich voor een persoonlijk artistiek project]</i> <i>[competentie 9 de leerling bouwt een oeuvre op]</i> analyseren waarderen
8.	is op de hoogte van maatschappelijke en artistieke tendensen, (culturele) praktijken, technieken en (technologische) trends. <i>[competentie 2 (Tr Cre) de leerling ontwikkelt artistieke concepten en ideeën]</i> <i>[competentie 4 (Tr Cre) de leerling ontwikkelt een eigen artistieke praktijk]</i> <i>[competentie 5 de leerling engageert zich voor een persoonlijk artistiek project]</i> toepassen verfijnen organiseren conceptualiseren
9	bepaalt en onderbouwt realistische doelen die verband houden met persoonlijke voorkeur en visie binnen het eigen oefen, leer-, werk- en/of creatieproces en presentatie. <i>[competentie 2 (Tr Cre) de leerling ontwikkelt artistieke concepten en ideeën]</i> <i>[competentie 4 (Tr Cre) de leerling ontwikkelt een eigen artistieke praktijk]</i> <i>[competentie 5 de leerling engageert zich voor een persoonlijk artistiek project]</i> toepassen verfijnen organiseren

10.	krijgt inzicht in en geeft vorm aan (de stappen binnen) het eigen oefen-, leer-, werk- en/of creatieproces en presentatie eigen aan de kunstuiting/medium <i>[competentie 4 (Tr Cre) de leerling ontwikkelt een eigen artistieke praktijk]</i> <i>[competentie 5 de leerling engageert zich voor een persoonlijk artistiek project]</i> <i>[competentie 6 de leerling overloopt de stappen in de realisatie van het werk]</i> <i>[competentie 9 de leerling bouwt een oeuvre op]</i> toepassen verfijnen organiseren
11.	bepaalt de stappen van de eigen praktijk en van de uitvoeringsvoorwaarden binnen een bepaalde context, tijd en ruimte. <i>[competentie 4 (Tr Cre) de leerling ontwikkelt een eigen artistieke praktijk]</i> <i>[competentie 5 de leerling engageert zich voor een persoonlijk artistiek project]</i> <i>[competentie 6 de leerling overloopt de stappen in de realisatie van het werk]</i> analyseren combineren organiseren
12.	neemt in functie van het eigen realisatie-/creatieproces, beslissingen en stelt indien nodig een planning op. <i>[competentie 4 (Tr Cre) de leerling ontwikkelt een eigen artistieke praktijk]</i> <i>[competentie 5 de leerling engageert zich voor een persoonlijk artistiek project]</i> <i>[competentie 6 de leerling overloopt de stappen in de realisatie van het werk]</i> <i>[competentie 8 de leerling realiseert beeldend werk]</i> <i>[competentie 9 de leerling bouwt een oeuvre op]</i> analyseren organiseren verbeelden

Kerncompetentie 2: Creëren en (drang tot) innoveren (DE KUNSTENAAR)

De leerling komt tot kunstzinnige activiteiten en inzichten, gedreven door zijn/haar zintuiglijke waarnemingen en door de dingen die zij/hij verzint en maakt.

LEERPLANDOELSTELLINGEN

De leerling ...

Pijler 2.1 – Waarnemen**13. neemt gericht en bewust (beeldend) waar en bouwt een innerlijk voorstellingsvermogen op.**

[competentie 2 (Tr Cre) de leerling ontwikkelt artistieke concepten en ideeën]

[competentie 3 (Tr Cre) de leerling zet artistieke concepten en ideeën om in een uitvoerbaar geheel]

[competentie 4 (Tr Cre) de leerling ontwikkelt een eigen artistieke praktijk]

[competentie 6 de leerling overloopt de stappen in de realisatie van het werk]

analyseren

combineren

organiseren

waarnemen

14. gaat creërend, associatief en/of (re)productief om met intuïtie, verbeelding, ervaringen, emoties en gedachten in artistieke uitingen.

[competentie 2 (Tr Cre) de leerling ontwikkelt artistieke concepten en ideeën]

[competentie 3 (Tr Cre) de leerling zet artistieke concepten en ideeën om in een uitvoerbaar geheel]

[competentie 4 (Tr Cre) de leerling ontwikkelt een eigen artistieke praktijk]

[competentie 5 de leerling engageert zich voor een persoonlijk artistiek project]

analyseren

combineren

organiseren

waarnemen

15. verwerft inzichten in vormelijke, technische aspecten/vaardigheden, compositie en inhoudelijke overeenkomsten, verbanden en interacties binnen beeldende expressiemogelijkheden en tussen andere artistieke uitdrukkingsvormen en -domeinen.

[competentie 1 (Tr Alg) de leerling werkt met oog voor het eigen welzijn en het welzijn van anderen]

[competentie 2 (Tr Cre) de leerling ontwikkelt artistieke concepten en ideeën]

[competentie 8 de leerling realiseert beeldend werk]

analyseren

combineren

organiseren

waarnemen

Pijler 2.2 – Conceptualiseren en creëren

16. registreert, vertaalt en transformeert de waarnemingen, ervaringen en indrukken in artistieke ideeën en persoonlijke visie en bewaakt deze.

[competentie 2 (Tr Cre) de leerling ontwikkelt artistieke concepten en ideeën]

[competentie 3 (Tr Cre) de leerling zet artistieke concepten en ideeën om in een uitvoerbaar geheel]

[competentie 4 (Tr Cre) de leerling ontwikkelt een eigen artistieke praktijk]

[competentie 9 de leerling bouwt een oeuvre op]

analyseren

verfijnen

organiseren

verbeelden

17. benut verbeeldingstechnieken en creatieve denktechnieken en durft creatieve oplossingen en experimenten inzetten.

[competentie 1 (Tr Alg) de leerling werkt met oog voor het eigen welzijn en het welzijn van anderen]

[competentie 2 (Tr Cre) de leerling ontwikkelt artistieke concepten en ideeën]

[competentie 3 (Tr Cre) de leerling zet artistieke concepten en ideeën om in een uitvoerbaar geheel]

[competentie 4 (Tr Cre) de leerling ontwikkelt een eigen artistieke praktijk]

[competentie 6 de leerling overloopt de stappen in de realisatie van het werk]

analyseren

verfijnen

waarderen

verbeelden

18. heeft aandacht voor de confrontatie met het onverwachte, het toevallige en het onbekende.

[competentie 2 (Tr Cre) de leerling ontwikkelt artistieke concepten en ideeën]

[competentie 3 (Tr Cre) de leerling zet artistieke concepten en ideeën om in een uitvoerbaar geheel]

[competentie 4 (Tr Cre) de leerling ontwikkelt een eigen artistieke praktijk]

[competentie 8 de leerling realiseert beeldend werk]

analyseren

combineren

waarderen

verbeelden

19.	experimenteert met bewerking, omvorming en/of vormgeving van beeldend en/of audiovisueel materiaal in functie van een geheel aan eigen authentieke creaties/(re)producties <i>[competentie 1 (Tr Alg) de leerling werkt met oog voor het eigen welzijn en het welzijn van anderen]</i> <i>[competentie 2 (Tr Cre) de leerling ontwikkelt artistieke concepten en ideeën]</i> <i>[competentie 5 de leerling engageert zich voor een persoonlijk artistiek project]</i> <i>[competentie 6 de leerling overloopt de stappen in de realisatie van het werk]</i> <i>[competentie 8 de leerling realiseert beeldend werk]</i> <i>[competentie 9 de leerling bouwt een oeuvre op]</i> analyseren combineren organiseren verbeelden
20.	zet gericht vormgevend, beeldend en/of audiovisueel materiaal in bij het experimenteren, exploreren en het aangaan van de confrontatie met de mogelijkheden van het onverwachte, het toevallige en het onbekende. <i>[competentie 1 (Tr Alg) de leerling werkt met oog voor het eigen welzijn en het welzijn van anderen]</i> <i>[competentie 2 (Tr Cre) de leerling ontwikkelt artistieke concepten en ideeën]</i> <i>[competentie 3 (Tr Cre) de leerling zet artistieke concepten en ideeën om in een uitvoerbaar geheel]</i> <i>[competentie 4 (Tr Cre) de leerling ontwikkelt een eigen artistieke praktijk]</i> <i>[competentie 6 de leerling overloopt de stappen in de realisatie van het werk]</i> <i>[competentie 7 de leerling kiest en koopt materialen]</i> <i>[competentie 8 de leerling realiseert beeldend werk]</i> analyseren combineren organiseren verbeelden

Kerncompetentie 3: Vakdeskundigheid inzetten (DE VAKMAN)

Vakdeskundigheid vereist van de leerling dat hij basistechnieken en inzichten kan inzetten bij zijn kunstzinnige activiteiten. Dit betekent dat hij o.a. actief is met zintuigelijk waarnemen, ervaren en beleven, memoriseren en herkennen, verzinnen, uitdrukken en maken ... en het omvormen hiervan tot kunstzinnige uitdrukkingvormen.

LEERPLANDOELSTELLINGEN

De leerling ...

Pijler 3.1 – Vakmanschap ontdekken en ontwikkelen

21. organiseert en onderhoudt zijn eigen werkplek gedurende het creatie- en/of werkproces.

[competentie 1 (Tr Alg) de leerling werkt met oog voor het eigen welzijn en het welzijn van anderen]

[competentie 3 (Tr Cre) de leerling zet artistieke concepten en ideeën om in een uitvoerbaar geheel]

[competentie 4 (Tr Cre) de leerling ontwikkelt een eigen artistieke praktijk]

[competentie 5 de leerling engageert zich voor een persoonlijk artistiek project]

[competentie 12 de leerling voorziet in het basisonderhoud van materiaal]

toepassen

verfijnen

waarderen

22. kent en gebruikt (de eigenheid van) gepaste materialen, middelen, dragers, methoden, creatieprocessen, vakterminologie eigen aan het medium of uitdrukkingvorm.

[competentie 1 (Tr Alg) de leerling werkt met oog voor het eigen welzijn en het welzijn van anderen]

[competentie 2 (Tr Cre) de leerling ontwikkelt artistieke concepten en ideeën]

[competentie 3 (Tr Cre) de leerling zet artistieke concepten en ideeën om in een uitvoerbaar geheel]

[competentie 7 de leerling kiest en koopt materialen]

[competentie 8 de leerling realiseert beeldend werk]

[competentie 12 de leerling voorziet in het basisonderhoud van materiaal]

analyseren

combineren

organiseren

verbeelden

23.	plaatst eigen en ander beeldend- en/of audiovisueel werk binnen een cultuurhistorisch referentiekader, tijd en ruimte en verbreedt dit kader door participatie aan het cultureel leven. <i>[competentie 2 (Tr Cre) de leerling ontwikkelt artistieke concepten en ideeën]</i> <i>[competentie 4 (Tr Cre) de leerling ontwikkelt een eigen artistieke praktijk]</i> <i>[competentie 8 de leerling realiseert beeldend werk]</i> <i>[competentie 9 de leerling bouwt een oeuvre op]</i> analyseren combineren organiseren verbeelden
24.	zet gericht technische vaardigheden en vormgevingsmogelijkheden in bij de eigen uitdrukking, (re)productie, bewerking, verwerking en/of manipulatie. <i>[competentie 1 (Tr Alg) de leerling werkt met oog voor het eigen welzijn en het welzijn van anderen]</i> <i>[competentie 2 (Tr Cre) de leerling ontwikkelt artistieke concepten en ideeën]</i> <i>[competentie 3 (Tr Cre) de leerling zet artistieke concepten en ideeën om in een uitvoerbaar geheel]</i> <i>[competentie 5 de leerling engageert zich voor een persoonlijk artistiek project]</i> <i>[competentie 6 de leerling overloopt de stappen in de realisatie van het werk]</i> <i>[competentie 8 de leerling realiseert beeldend werk]</i> analyseren combineren organiseren verbeelden
25.	kent en gebruikt aspecten van beeldende vormgeving zoals vorm, dimensie, ruimte, licht, kleur, structuur, verhouding en compositie. <i>[competentie 2 (Tr Cre) de leerling ontwikkelt artistieke concepten en ideeën]</i> <i>[competentie 4 (Tr Cre) de leerling ontwikkelt een eigen artistieke praktijk]</i> <i>[competentie 8 de leerling realiseert beeldend werk]</i> analyseren combineren organiseren

26.	kent, verzamelt, analyseert en hanteert diverse methoden en technieken (en hun mogelijkheden) bij (re)productief, creatief en/of artistiek werk. <i>[competentie 1 (Tr Alg) de leerling werkt met oog voor het eigen welzijn en het welzijn van anderen]</i> <i>[competentie 2 (Tr Cre) de leerling ontwikkelt artistieke concepten en ideeën]</i> <i>[competentie 3 (Tr Cre) de leerling zet artistieke concepten en ideeën om in een uitvoerbaar geheel]</i> <i>[competentie 4 (Tr Cre) de leerling ontwikkelt een eigen artistieke praktijk]</i> <i>[competentie 7 de leerling kiest en koopt materialen]</i> <i>[competentie 8 de leerling realiseert beeldend werk]</i> <i>[competentie 9 de leerling bouwt een oeuvre op]</i> analyseren combineren organiseren
27.	kent, verzamelt, analyseert en hanteert diverse beeldende, audiovisuele of andere materie, materialen in functie van technieken en methoden bij (re)productief, creatief en/of artistiek werk. <i>[competentie 1 (Tr Alg) de leerling werkt met oog voor het eigen welzijn en het welzijn van anderen]</i> <i>[competentie 2 (Tr Cre) de leerling ontwikkelt artistieke concepten en ideeën]</i> <i>[competentie 3 (Tr Cre) de leerling zet artistieke concepten en ideeën om in een uitvoerbaar geheel]</i> <i>[competentie 4 (Tr Cre) de leerling ontwikkelt een eigen artistieke praktijk]</i> <i>[competentie 6 de leerling overloopt de stappen in de realisatie van het werk]</i> <i>[competentie 7 de leerling kiest en koopt materialen]</i> <i>[competentie 8 de leerling realiseert beeldend werk]</i> <i>[competentie 12 de leerling voorziet in het basisonderhoud van materiaal]</i> analyseren combineren organiseren

28.	hanteert technische en esthetische vereisten bij keuze en aankoop van materie, materialen en materieel in verhouding prijs/kwaliteit. <i>[competentie 1 (Tr Alg) de leerling werkt met oog voor het eigen welzijn en het welzijn van anderen]</i> <i>[competentie 2 (Tr Cre) de leerling ontwikkelt artistieke concepten en ideeën]</i> <i>[competentie 3 (Tr Cre) de leerling zet artistieke concepten en ideeën om in een uitvoerbaar geheel]</i> <i>[competentie 5 de leerling engageert zich voor een persoonlijk artistiek project]</i> <i>[competentie 7 de leerling kiest en koopt materialen]</i> <i>[competentie 12 de leerling voorziet in het basisonderhoud van materiaal]</i> analyseren combineren organiseren analyseren
29.	kijkt gericht en kritisch naar het eigen beeldende, vormgevende en/of audiovisuele werk en proces en reflecteert over de eigen ontwikkeling. <i>[competentie 3 (Tr Cre) de leerling zet artistieke concepten en ideeën om in een uitvoerbaar geheel]</i> <i>[competentie 4 (Tr Cre) de leerling ontwikkelt een eigen artistieke praktijk]</i> <i>[competentie 8 de leerling realiseert beeldend werk]</i> <i>[competentie 9 de leerling bouwt een oeuvre op]</i> analyseren combineren organiseren
30.	ziet en analyseert de samenhang, vorm, structuur, dialoog en/of confrontatie in verschillende werkstukken uit eenzelfde creatieproces. <i>[competentie 3 (Tr Cre) de leerling zet artistieke concepten en ideeën om in een uitvoerbaar geheel]</i> <i>[competentie 4 (Tr Cre) de leerling ontwikkelt een eigen artistieke praktijk]</i> <i>[competentie 8 de leerling realiseert beeldend werk]</i> <i>[competentie 9 de leerling bouwt een oeuvre op]</i> <i>[competentie 10 de leerling treedt naar buiten met beeldend werk]</i> analyseren combineren organiseren analyseren

31.	(her)kent de relatie en/of samenhang tussen vorm, inhoud en expressie/functie in artistiek werk. <i>[competentie 2 (Tr Cre) de leerling ontwikkelt artistieke concepten en ideeën]</i> <i>[competentie 3 (Tr Cre) de leerling zet artistieke concepten en ideeën om in een uitvoerbaar geheel]</i> <i>[competentie 5 de leerling engageert zich voor een persoonlijk artistiek project]</i> <i>[competentie 8 de leerling realiseert beeldend werk]</i> <i>[competentie 9 de leerling bouwt een oeuvre op]</i>	analyseren		organiseren	analyseren
Pijler 3.2 – Artistiek handelen en zijn					
32.	bouwt een samenhangend geheel van eigen werk op en bewaakt hierbij de eigen artistieke visie en identiteit. <i>[competentie 3 (Tr Cre) de leerling zet artistieke concepten en ideeën om in een uitvoerbaar geheel]</i> <i>[competentie 4 (Tr Cre) de leerling ontwikkelt een eigen artistieke praktijk]</i> <i>[competentie 5 de leerling engageert zich voor een persoonlijk artistiek project]</i> <i>[competentie 8 de leerling realiseert beeldend werk]</i> <i>[competentie 9 de leerling bouwt een oeuvre op]</i>	analyseren	combineren	organiseren	
33.	voert de stappen van de uitvoeringswaarden (zoals termijn, budget, materiaal en techniek, noodzakelijke diensten, samenwerking,...) uit. <i>[competentie 1 (Tr Alg) de leerling werkt met oog voor het eigen welzijn en het welzijn van anderen]</i> <i>[competentie 4 (Tr Cre) de leerling ontwikkelt een eigen artistieke praktijk]</i> <i>[competentie 5 de leerling engageert zich voor een persoonlijk artistiek project]</i> <i>[competentie 6 de leerling overloopt de stappen in de realisatie van het werk]</i> <i>[competentie 7 de leerling kiest en koopt materialen]</i> <i>[competentie 8 de leerling realiseert beeldend werk]</i>	toepassen		waarderen	

34.	voert vakkundig en beheerst, in functie van het medium of expressie, een werk technisch/beeldend (gefaseerd) uit en gebruikt doelgericht gepaste materialen en werkmiddelen, tijd en ruimte. <i>[competentie 1 (Tr Alg) de leerling werkt met oog voor het eigen welzijn en het welzijn van anderen]</i> <i>[competentie 6 de leerling overloopt de stappen in de realisatie van het werk]</i> <i>[competentie 8 de leerling realiseert beeldend werk]</i> toepassen verfijnen waarderen
35.	toont vertrouwen in de eigen mogelijkheden en het eigen artistiek proces, onderhoudt het en bepaalt de voltooiing ervan. <i>[competentie 1 (Tr Alg) de leerling werkt met oog voor het eigen welzijn en het welzijn van anderen]</i> <i>[competentie 2 (Tr Cre) de leerling ontwikkelt artistieke concepten en ideeën]</i> <i>[competentie 3 (Tr Cre) de leerling zet artistieke concepten en ideeën om in een uitvoerbaar geheel]</i> <i>[competentie 4 (Tr Cre) de leerling ontwikkelt een eigen artistieke praktijk]</i> <i>[competentie 5 de leerling engageert zich voor een persoonlijk artistiek project]</i> <i>[competentie 6 de leerling overloopt de stappen in de realisatie van het werk]</i> <i>[competentie 8 de leerling realiseert beeldend werk]</i> toepassen combineren waarderen
36.	komt tot artistieke inzichten en vormgeving binnen het eigen creatie-/werkproces, integreert deze inzichten, stuurt bij waar nodig en rondt af. <i>[competentie 2 (Tr Cre) de leerling ontwikkelt artistieke concepten en ideeën]</i> <i>[competentie 3 (Tr Cre) de leerling zet artistieke concepten en ideeën om in een uitvoerbaar geheel]</i> <i>[competentie 4 (Tr Cre) de leerling ontwikkelt een eigen artistieke praktijk]</i> <i>[competentie 5 de leerling engageert zich voor een persoonlijk artistiek project]</i> <i>[competentie 6 de leerling overloopt de stappen in de realisatie van het werk]</i> <i>[competentie 8 de leerling realiseert beeldend werk]</i> analyseren combineren organiseren

37.	werkt nauwkeurig en streeft naar een kwaliteitsvolle en deskundige uitvoering en afwerking. <i>[competentie 1 (Tr Alg) de leerling werkt met oog voor het eigen welzijn en het welzijn van anderen]</i> <i>[competentie 3 (Tr Cre) de leerling zet artistieke concepten en ideeën om in een uitvoerbaar geheel]</i> <i>[competentie 5 de leerling engageert zich voor een persoonlijk artistiek project]</i> <i>[competentie 7 de leerling kiest en koopt materialen]</i> <i>[competentie 8 de leerling realiseert beeldend werk]</i> toepassen combineren organiseren
38.	hanteert, indien nodig/mogelijk, courante en relevante technologische media, digitale technieken/technologieën en tools voor beeldend werken en/of verbeelding. <i>[competentie 1 (Tr Alg) de leerling werkt met oog voor het eigen welzijn en het welzijn van anderen]</i> <i>[competentie 2 (Tr Cre) de leerling ontwikkelt artistieke concepten en ideeën]</i> <i>[competentie 3 (Tr Cre) de leerling zet artistieke concepten en ideeën om in een uitvoerbaar geheel]</i> <i>[competentie 7 de leerling kiest en koopt materialen]</i> <i>[competentie 8 de leerling realiseert beeldend werk]</i> analyseren combineren organiseren verbeelden

Pijler 3.3 – Veilig handelen

39.	werkt veilig voor zichzelf en de andere met de eigen en/of voorziene materialen, materieel, producten en/of machines, ruimte en infrastructuur. <i>[competentie 1 (Tr Alg) de leerling werkt met oog voor het eigen welzijn en het welzijn van anderen]</i> <i>[competentie 8 de leerling realiseert beeldend werk]</i> <i>[competentie 11 de leerling stelt beeldend werk tentoon]</i> <i>[competentie 12 de leerling voorziet in het basisonderhoud van materiaal]</i> toepassen combineren waarderen
40.	handelt volgens de veiligheidsnormen en -regels en/of afspraken met betrekking tot materialen, producten en/of machines. <i>[competentie 1 (Tr Alg) de leerling werkt met oog voor het eigen welzijn en het welzijn van anderen]</i> <i>[competentie 8 de leerling realiseert beeldend werk]</i> <i>[competentie 11 de leerling stelt beeldend werk tentoon]</i> toepassen combineren organiseren
41.	handelt ergonomisch verantwoord binnen de gegeven context en situatie. <i>[competentie 1 (Tr Alg) de leerling werkt met oog voor het eigen welzijn en het welzijn van anderen]</i> <i>[competentie 8 de leerling realiseert beeldend werk]</i> <i>[competentie 11 de leerling stelt beeldend werk tentoon]</i> toepassen combineren waarderen

42.	werkt duurzaam en verantwoord met materialen en producten. <i>[competentie 1 (Tr Alg) de leerling werkt met oog voor het eigen welzijn en het welzijn van anderen]</i> <i>[competentie 7 de leerling kiest en koopt materialen]</i> <i>[competentie 8 de leerling realiseert beeldend werk]</i> <i>[competentie 11 de leerling stelt beeldend werk tentoon]</i> <i>[competentie 12 de leerling voorziet in het basisonderhoud van materiaal]</i> toepassen combineren organiseren
43.	bewaart, controleert en onderhoudt de eigen en/of atelier-materialen volgens de voorziene voorschriften en afspraken. <i>[competentie 1 (Tr Alg) de leerling werkt met oog voor het eigen welzijn en het welzijn van anderen]</i> <i>[competentie 12 de leerling voorziet in het basisonderhoud van materiaal]</i> toepassen combineren organiseren
44.	signaleert risico's, defecten en onveilige situaties tijdens ateliergebeuren en andere activiteiten. <i>[competentie 1 (Tr Alg) de leerling werkt met oog voor het eigen welzijn en het welzijn van anderen]</i> <i>[competentie 8 de leerling realiseert beeldend werk]</i> <i>[competentie 11 de leerling stelt beeldend werk tentoon]</i> <i>[competentie 12 de leerling voorziet in het basisonderhoud van materiaal]</i> toepassen combineren waarderen

Kerncompetentie 4: Onderzoeken (DE ONDERZOEKER)

De leerling ontwikkelt een onderzoekende houding in zijn omgang met kunstzinnige uitdrukkingsvormen en -activiteiten.

De onderzoekende houding vertrekt o.a. vanuit de eigen leef- en belevingsomgeving en heeft te maken met een op verkennende wijze te ontleden, benoemen en bespreken.

LEERPLANDOELSTELLINGEN

De leerling ...

Pijler 4.1 – Verkennen, observeren en reflecteren

- 45. exploreert via diverse media, bronnen en culturele praktijken beeldende uitdrukkingsvormen (in functie van de eigen discipline/medium/praktijk), materie, materialen, technische mogelijkheden, trends en artistieke tendensen en verkrijgt inzichten.**

[competentie 2 (Tr Cre) de leerling ontwikkelt artistieke concepten en ideeën]

[competentie 3 (Tr Cre) de leerling zet artistieke concepten en ideeën om in een uitvoerbaar geheel]

[competentie 4 (Tr Cre) de leerling ontwikkelt een eigen artistieke praktijk]

[competentie 8 de leerling realiseert beeldend werk]

analyseren

verfijnen

organiseren

conceptualiseren

- 46. onderzoekt expressiemogelijkheden, verbanden, nieuwe technieken en technologische trends binnen de eigen uitdrukkingvorm.**

[competentie 1 (Tr Alg) de leerling werkt met oog voor het eigen welzijn en het welzijn van anderen]

[competentie 2 (Tr Cre) de leerling ontwikkelt artistieke concepten en ideeën]

[competentie 4 (Tr Cre) de leerling ontwikkelt een eigen artistieke praktijk]

[competentie 6 de leerling overloopt de stappen in de realisatie van het werk]

[competentie 8 de leerling realiseert beeldend werk]

analyseren

verfijnen

organiseren

analyseren

47.	onderzoekt en exploreert beeldende middelen, beeldaspecten, beeldelementen, technieken, materialen en hun mogelijkheden, en de relatie met andere contexten/gegevens, structuren, vorm, beweging,.... <i>[competentie 1 (Tr Alg) de leerling werkt met oog voor het eigen welzijn en het welzijn van anderen]</i> <i>[competentie 3 (Tr Cre) de leerling zet artistieke concepten en ideeën om in een uitvoerbaar geheel]</i> <i>[competentie 8 de leerling realiseert beeldend werk]</i> analyseren verfijnen organiseren conceptualiseren
48.	analyseert vorm en inhoud vanuit waarnemingen, indrukken, ervaringen, intuïtie, verbeelding,... en in relatie met resultaat en verwachtingen. <i>[competentie 2 (Tr Cre) de leerling ontwikkelt artistieke concepten en ideeën]</i> <i>[competentie 3 (Tr Cre) de leerling zet artistieke concepten en ideeën om in een uitvoerbaar geheel]</i> <i>[competentie 4 (Tr Cre) de leerling ontwikkelt een eigen artistieke praktijk]</i> <i>[competentie 5 de leerling engageert zich voor een persoonlijk artistiek project]</i> <i>[competentie 8 de leerling realiseert beeldend werk]</i> analyseren verfijnen organiseren analyseren
49.	analyseert en reflecteert over eigen creaties/producten, keuzes, gebruik en effect van de gehanteerde uitdrukkingsvorm en -proces in functie van de eigen artistieke praktijk en ontwikkeling. <i>[competentie 3 (Tr Cre) de leerling zet artistieke concepten en ideeën om in een uitvoerbaar geheel]</i> <i>[competentie 4 (Tr Cre) de leerling ontwikkelt een eigen artistieke praktijk]</i> <i>[competentie 8 de leerling realiseert beeldend werk]</i> <i>[competentie 9 de leerling bouwt een oeuvre op]</i> <i>[competentie 10 de leerling treedt naar buiten met beeldend werk]</i> analyseren verfijnen organiseren analyseren

50.	heeft oog voor de eigen artistieke ontwikkeling en eigen beeldtaal, reflecteert hierover en gaat constructief om met de ontvangen feedback. <i>[competentie 2 (Tr Cre) de leerling ontwikkelt artistieke concepten en ideeën]</i> <i>[competentie 3 (Tr Cre) de leerling zet artistieke concepten en ideeën om in een uitvoerbaar geheel]</i> <i>[competentie 4 (Tr Cre) de leerling ontwikkelt een eigen artistieke praktijk]</i> <i>[competentie 8 de leerling realiseert beeldend werk]</i> <i>[competentie 9 de leerling bouwt een oeuvre op]</i> <i>[competentie 10 de leerling treedt naar buiten met beeldend werk]</i> analyseren combineren organiseren
51.	onderzoekt alternatieve en creatieve oplossingen, mogelijkheden en wendingen tijdens het werkproces. <i>[competentie 1 (Tr Alg) de leerling werkt met oog voor het eigen welzijn en het welzijn van anderen]</i> <i>[competentie 2 (Tr Cre) de leerling ontwikkelt artistieke concepten en ideeën]</i> <i>[competentie 3 (Tr Cre) de leerling zet artistieke concepten en ideeën om in een uitvoerbaar geheel]</i> <i>[competentie 4 (Tr Cre) de leerling ontwikkelt een eigen artistieke praktijk]</i> <i>[competentie 6 de leerling overloopt de stappen in de realisatie van het werk]</i> <i>[competentie 8 de leerling realiseert beeldend werk]</i> <i>[competentie 9 de leerling bouwt een oeuvre op]</i> analyseren verfijnen organiseren

Pijler 4.2 – Contextualiseren

52.	ontwikkelt en verbreedt het eigen kunst en cultuurhistorisch referentiekader en verwerft hierbij inzichten met betrekking tot de eigen uitdrukkingsvorm. <i>[competentie 2 (Tr Cre) de leerling ontwikkelt artistieke concepten en ideeën]</i> <i>[competentie 4 (Tr Cre) de leerling ontwikkelt een eigen artistieke praktijk]</i> <i>[competentie 8 de leerling realiseert beeldend werk]</i> analyseren organiseren analyseren
53.	laat zich inspireren door verzamelde en aangeboden bronnen over kunst en cultuur(uitingen), beeldend kunstenaars, periodes, stijlen en genres in functie van het eigen beeldend proces. <i>[competentie 2 (Tr Cre) de leerling ontwikkelt artistieke concepten en ideeën]</i> <i>[competentie 4 (Tr Cre) de leerling ontwikkelt een eigen artistieke praktijk]</i> <i>[competentie 5 de leerling engageert zich voor een persoonlijk artistiek project]</i> <i>[competentie 6 de leerling overloopt de stappen in de realisatie van het werk]</i> <i>[competentie 8 de leerling realiseert beeldend werk]</i> <i>[competentie 9 de leerling bouwt een oeuvre op]</i> analyseren waarderen conceptualiseren
54.	verwerft kunst- en cultuurhistorisch inzicht vanuit de eigen uitdrukkingsvorm. <i>[competentie 2 (Tr Cre) de leerling ontwikkelt artistieke concepten en ideeën]</i> <i>[competentie 4 (Tr Cre) de leerling ontwikkelt een eigen artistieke praktijk]</i> <i>[competentie 8 de leerling realiseert beeldend werk]</i> <i>[competentie 9 de leerling bouwt een oeuvre op]</i> analyseren organiseren waarnemen

Kerncompetentie 5: Relaties bouwen en samenwerken (DE SAMENSPELER)

De leerling kan eigen talent en deskundigheid ten dienste stellen van het gemeenschappelijk artistiek doel of project.

LEERPLANDOELSTELLINGEN

De leerling ...

Pijler 5.1 – Interageren

55.	handelt tijdens het ateliergebeuren met het oog op het welzijn en de veiligheid van zichzelf, de medeleerlingen en de mogelijke andere aanwezigen. <i>[competentie 1 (Tr Alg) de leerling werkt met oog voor het eigen welzijn en het welzijn van anderen]</i> <i>[competentie 2 (Tr Cre) de leerling ontwikkelt artistieke concepten en ideeën]</i>
	toepassen verfijnen waarderen
56.	werkt en gaat respectvol om met de medeleerlingen en de andere. <i>[competentie 1 (Tr Alg) de leerling werkt met oog voor het eigen welzijn en het welzijn van anderen]</i> <i>[competentie 11 de leerling stelt beeldend werk tentoon]</i>
	toepassen verfijnen waarderen
57.	deelt ervaringen, ideeën en suggesties met de anderen en gaat de dialoog aan. <i>[competentie 1 (Tr Alg) de leerling werkt met oog voor het eigen welzijn en het welzijn van anderen]</i> <i>[competentie 2 (Tr Cre) de leerling ontwikkelt artistieke concepten en ideeën]</i> <i>[competentie 3 (Tr Cre) de leerling zet artistieke concepten en ideeën om in een uitvoerbaar geheel]</i> <i>[competentie 4 (Tr Cre) de leerling ontwikkelt een eigen artistieke praktijk]</i> <i>[competentie 10 de leerling treedt naar buiten met beeldend werk]</i>
	toepassen verfijnen waarderen

58.	draagt bij tot een aangename werksfeer en geeft de andere ruimte. <i>[competentie 1 (Tr Alg) de leerling werkt met oog voor het eigen welzijn en het welzijn van anderen]</i> <i>[competentie 3 (Tr Cre) de leerling zet artistieke concepten en ideeën om in een uitvoerbaar geheel]</i>	toepassen verfijnen waarderen
59.	toont respect en belangstelling voor voorkeuren, ideeën en het werk van de anderen. <i>[competentie 3 (Tr Cre) de leerling zet artistieke concepten en ideeën om in een uitvoerbaar geheel]</i> <i>[competentie 5 de leerling engageert zich voor een persoonlijk artistiek project]</i> <i>[competentie 9 de leerling bouwt een oeuvre op]</i>	waarderen
60.	verbetert het eigen handelen en stuurt het werk/creatieproces bij op basis van ontvangen feedback binnen het ateliergebeuren. <i>[competentie 1 (Tr Alg) de leerling werkt met oog voor het eigen welzijn en het welzijn van anderen]</i> <i>[competentie 4 (Tr Cre) de leerling ontwikkelt een eigen artistieke praktijk]</i> <i>[competentie 8 de leerling realiseert beeldend werk]</i> <i>[competentie 9 de leerling bouwt een oeuvre op]</i>	analyseren verfijnen organiseren

Pijler 5.2 Coördineren en begeleiden

[niet van toepassing]

Kerncompetentie 6: Presenteren (DE PERFORMER)

De leerling presenteert zijn creatie/realisatie aan medeleerlingen, leraren, ouders, ander publiek.

LEERPLANDOELSTELLINGEN

De leerling ...

Pijler 6.1 Presenteren en verspreiden

- 61.** bereidt zorgvuldig een of meerdere toonmomenten/presentaties van eigen werk voor vanuit een eigen visie, (artistieke) criteria, doel en vormtaal.

[competentie 3 (Tr Cre) de leerling zet artistieke concepten en ideeën om in een uitvoerbaar geheel]

[competentie 4 (Tr Cre) de leerling ontwikkelt een eigen artistieke praktijk]

[competentie 10 de leerling treedt naar buiten met beeldend werk]

[competentie 11 de leerling stelt beeldend werk tentoon]

analyseren

combineren

organiseren

- 62.** onderzoekt en bepaalt diverse presentatiekanalen en -ruimten om met eigen werk naar buiten te treden.

[competentie 9 de leerling bouwt een oeuvre op]

[competentie 10 de leerling treedt naar buiten met beeldend werk]

[competentie 11 de leerling stelt beeldend werk tentoon]

analyseren

verfijnen

waarderen

analyseren

63.	onderzoekt en zet gericht diverse presentatiemogelijkheden in, rekening houdend met de onderliggende communicatie tussen werk/object en de (al dan niet vertrouwde en/of zelfgekozen) ruimte/locatie. <i>[competentie 1 (Tr Alg) de leerling werkt met oog voor het eigen welzijn en het welzijn van anderen]</i> <i>[competentie 7 de leerling kiest en koopt materialen]</i> <i>[competentie 9 de leerling bouwt een oeuvre op]</i> <i>[competentie 10 de leerling treedt naar buiten met beeldend werk]</i> <i>[competentie 11 de leerling stelt beeldend werk tentoon]</i> analyseren verfijnen organiseren conceptualiseren
64.	zet praktische en organisatorische middelen en methoden in bij het presenteren in functie van de aard/vorm van het eigen werk en maakt hierover duidelijke afspraken. <i>[competentie 1 (Tr Alg) de leerling werkt met oog voor het eigen welzijn en het welzijn van anderen]</i> <i>[competentie 6 de leerling overloopt de stappen in de realisatie van het werk]</i> <i>[competentie 7 de leerling kiest en koopt materialen]</i> <i>[competentie 10 de leerling treedt naar buiten met beeldend werk]</i> <i>[competentie 11 de leerling stelt beeldend werk tentoon]</i> analyseren verfijnen organiseren verbeelden
65.	selecteert doordacht een representatieve selectie van eigen werk in functie van presentatie, artistieke kwaliteit en de eigen artistieke voorkeuren en persoonlijkheid. <i>[competentie 4 (Tr Cre) de leerling ontwikkelt een eigen artistieke praktijk]</i> <i>[competentie 9 de leerling bouwt een oeuvre op]</i> <i>[competentie 10 de leerling treedt naar buiten met beeldend werk]</i> <i>[competentie 11 de leerling stelt beeldend werk tentoon]</i> analyseren verfijnen waarderen analyseren

66.	richt de tentoonstellingsruimte in en/of maakt de presentatie klaar, rekening houdend met de opstelling/compositie, harmonie, belichting, sfeer en vormgeving. <i>[competentie 1 (Tr Alg) de leerling werkt met oog voor het eigen welzijn en het welzijn van anderen]</i> <i>[competentie 10 de leerling treedt naar buiten met beeldend werk]</i> <i>[competentie 11 de leerling stelt beeldend werk tentoon]</i> analyseren combineren waarderen verbeelden
67.	communiceert en informeert het publiek over het eigen beeldend werk/creatie, zoals doel, inhoud en aspecten, persoonlijk traject/zoektocht, de (effecten van de) gebruikte uitdrukingsvorm en/of proces. <i>[competentie 9 de leerling bouwt een oeuvre op]</i> <i>[competentie 10 de leerling treedt naar buiten met beeldend werk]</i> <i>[competentie 11 de leerling stelt beeldend werk tentoon]</i> analyseren verfijnen waarderen analyseren
68.	gaat op gepaste wijze en constructief om met reacties en (impliciete) feedback bij het tonen van artistiek werk. <i>[competentie 9 de leerling bouwt een oeuvre op]</i> <i>[competentie 10 de leerling treedt naar buiten met beeldend werk]</i> <i>[competentie 11 de leerling stelt beeldend werk tentoon]</i> analyseren verfijnen waarderen

7. Minimale materiële vereisten¹¹

Ruimte

- Een ruim en voldoende verlicht lokaal/atelier/ruimte, aangepast aan de groepsgrootte, het vak en de samenstelling van de groep met *(aanbevolen*)* mogelijkheid tot verduisteren *
- Grote onderhoudsvriendelijke, vrijstaande, in de hoogte verstelbare* (teken/werk)tafels en/of werkvlakken
- Stoelen of krukken
- Stromend water met aangepaste wasbak(ken)/uitgietbakken
- Afvalsorteringsbakken (gescheiden: papier/PMD/restafval/...)
- Afsluitbare opbergkasten, -systemen of bergruimte met de nodige nutsvoorzieningen, voor het opbergen/stapelen van: materialen, papier, dragers, producten en grondstoffen, leermiddelen, didactisch materiaal, onderhoudsmateriaal
- Aangepaste opberg(lade)kasten voor papier en andere dragers
- (draadloos) Internetaansluiting
- Voldoende multimediacomputers met specifieke software en aangepaste randapparatuur
- Toegang tot geactualiseerde naslagwerken/vakliteratuur, digitaal of op dragers

Uitrusting van het lokaal en/of bij uitbreiding op school aanwezig (en op regelmatige basis kunnen beschikken over/toegang hebben tot):

- Presenteerruimte en presentatiemateriaal
- Zone/ruimte voor 3D beeldend werk
- Verduisterbare (studio)ruimte
- Projectiemogelijkheid
- Actuele of gebruikelijke hard- en software (en nodige randapparatuur) voor het ontwikkelen, bewerken, monteren en presenteren van beeld en klank
- Printer en scanner
- snijmachine

¹¹ Inzake veiligheid is de volgende wetgeving van toepassing:

- Codex
- ARAB
- AREI
- Vlarem

Deze wetgeving bevat de technische voorschriften die in acht moeten genomen worden m.b.t.:

- De uitrusting en inrichting van lokalen;
- De aankoop en het gebruik van toestellen, materiaal en materieel.

Zij schrijven voor dat:

- Duidelijke Nederlandstalige handleidingen en een technisch dossier aanwezig moeten zijn;
- Alle gebruikers de werkinstructies en onderhoudsvoorschriften dienen te kennen en correct kunnen toepassen;
- De collectieve veiligheidsvoorschriften nooit mogen gemanipuleerd worden;
- De persoonlijke beschermingsmiddelen aanwezig moeten zijn en gedragen worden, daar waar de wetgeving het vereist.

Didactische uitrusting:

Standaard voor alle opties/studierichtingen:

- (beschikbaar) basisuitrusting (specifiek) teken-, schets en creatief beeldmaterialen en gereedschappen of machines voor audiovisueel en beeldend werken
- Basismaterialen en gereedschappen voor 3D beeldend werken
- Lichtbak, snijmat
- Droogrekken
- Divers klein elektrisch gereedschap (schuren, zagen, boren,...)

extra voor:

Specifiek:

beeldhouwen en ruimtelijke kunst:

- Werkbanken / sokkels
- Kleibakken, bezinkbakken (klei/gips)
- boetseerbokken
- Diverse materialen zoals klei, gips, hout metaal,...
- Lasapparatuur (halfautomatisch) en accessoires

keramiek:

- Idem beeldhouwen +
- Bakoven
- Glazuren
- Droogplaats

schilderkunst/tekenkunst/projectatelier/levend model:

- Schildersezels/tekenplanken
- Verplaatsbaar verlichting set
- Ruimtelijke modellen/objecten (voor waarneming)
- (extra verwarming > model)

digitaal (int)media/beeldend/cross-over-project

- geluidsopnamemateriaal, microfoon en randapparatuur en accessoires
- (digitaal) foto- en opnamemateriaal en accessoires
- (digitale) tekentabletten
- green screen
- Droogplaats

graffiekkunst:

- Hoog-, vlak- en diepdrukpersen en accessoires
- zeefdruktafel
- doordrukmetaal
- Inkttafel, inktrollen en andere toebehoren
- green screen
- droogplaats

glaskunst:

- glasoven
- bezinkbak
- plaaster
- voldoende ventilatie

textielkunst:

- materialen zoals textielscharen, haakpennen,...
- strijkijzer en -tafel
- naaimachine
- materiaal voor weeftechniek

8. Bijlage: overzicht doelen/concordantietabel

OVERZICHT DOELEN

individuele gedrevenheid tonen	1.1 betrokken zijn	1. stelt zich nieuwsgierig op voor de omringende (culturele) wereld en werkelijkheid ter versterking van de eigen artistieke ontwikkeling. 2. stelt zich open voor beeldend werk van anderen, zien mogelijkheden en laat zich inspireren voor de eigen ontwikkeling van een eigen artistieke praktijk en persoonlijke visie. 3. exploreert gedreven diverse aspecten van de eigen beeldende kunstuiting en kunst & cultuur als inspiratiebron voor de eigen artistieke praktijk 4. toont vertrouwen en de wil om uitdagend creatief/artistiek te handelen, realiseren, (re)produceren en/of vorm te geven aan een eigen geheel van werken (oeuvre) 5. neemt actief en gemotiveerd deel aan beeldende, vormgevende en/of audiovisuele opdrachten en uitdagingen en aan het ateliergebeuren 6. gaat gedreven en onderzoekend aan de slag met nieuwe input, technieken, werkvormen en informatie
	1.2 zelfbewust zijn, mogelijkheden en voorkeuren inschatten	7. toont vertrouwen in de eigen inzichten, sterktes en het eigen artistiek handelen 8. is op de hoogte van maatschappelijke en artistieke tendensen, (culturele) praktijken, technieken en (technologische) trends 9. bepaalt en onderbouwt realistische doelen die verband houden met persoonlijke voorkeur en visie binnen het eigen oefen, leer-, werk- en/of creatieproces en presentatie 10. krijgt inzicht in en geeft vorm aan (de stappen binnen) het eigen oefen-, leer-, werk- en/of creatieproces en presentatie eigen aan de kunstuiting/medium 11. bepaalt de stappen van de eigen praktijk en van de uitvoeringsvoorwaarden binnen een bepaalde context, tijd en ruimte. 12. neemt in functie van het eigen realisatie-/creatieproces, beslissingen en stelt indien nodig een planning op
	2.1 waarnemen	13. neemt gericht en bewust (beeldend) waar en bouwt een innerlijk voorstellingsvermogen op. 14. gaat creërend, associatief en/of (re)productief om met intuïtie, verbeelding, ervaringen, emoties en gedachten in artistieke uitingen 15. verwerft inzichten in vormelijke, technische aspecten/vaardigheden, compositie en inhoudelijke overeenkomsten, verbanden en interacties binnen beeldende expressiemogelijkheden en tussen andere artistieke uitdrukkingvormen en -domeinen
creëren en (drang tot) innoveren	2.2 conceptualiseren en creëren	16. registreert, vertaalt en transformeert de waarnemingen, ervaringen en indrukken in artistieke ideeën en persoonlijke visie en bewaakt deze 17. benut verbeeldingstechnieken en creatieve denktechnieken en durft creatieve oplossingen en experimenten inzetten 18. heeft aandacht voor de confrontatie met het onverwachte, het toevallige en het onbekende 19. experimenteert met bewerking, omvorming en/of vormgeving van beeldend en/of audiovisueel materiaal in functie van een geheel aan eigen authentieke creaties/(re)producties 20. zet gericht vormgevend, beeldend en/of audiovisueel materiaal in bij het experimenteren, exploreren en het aangaan van de confrontatie met de mogelijkheden van het onverwachte, het toevallige en het onbekende
	3.1 vakmanschap ontdekken en ontwikkelen	21. organiseert en onderhoudt zijn eigen werkplek gedurende het creatie- en/of werkproces. 22. kent en gebruikt (de eigenheid van) gepaste materialen, middelen, dragers, methoden, creatieprocessen, vakterminologie eigen aan het medium of uitdrukkingvorm 23. plaatst eigen en ander beeldend- en/of audiovisueel werk binnen een cultuurhistorisch referentiekader, tijd en ruimte en verbreedt dit kader door participatie aan het cultureel leven 24. zet gericht technische vaardigheden en vormgevingsmogelijkheden in bij de eigen uitdrukking, (re)productie, bewerking, verwerking en/of manipulatie 25. (her)kent en gebruikt aspecten van beeldende vormgeving zoals vorm, dimensie, ruimte, licht, kleur, structuur, verhouding en compositie 26. (her)kent, verzamelt, analyseert en hanteert diverse methoden en technieken (en hun mogelijkheden) bij (re)productief, creatief en/of artistiek werk 27. (her)kent, verzamelt, analyseert en hanteert diverse beeldende, audiovisuele of andere materie, materialen in functie van technieken en methoden bij (re)productief, creatief en/of artistiek werk 28. hanteert technische en esthetische vereisten bij keuze en aankoop van materie, materialen en materieel in verhouding prijs/kwaliteit 29. kijkt gericht en kritisch naar het eigen beeldende, vormgevende en/of audiovisuele werk en proces en reflecteert over de eigen ontwikkeling 30. ziet en analyseert de samenhang, vorm, structuur, dialoog en/of confrontatie in verschillende werkstukken uit eenzelfde creatieproces 31. (her)kent de relatie en/of samenhang tussen vorm, inhoud en expressie/functie in artistiek werk
	3.2 artistiek handelen en zijn	32. bouwt een samenhangend geheel van eigen werk op en bewaakt hierbij de eigen artistieke visie en identiteit 33. voert de stappen van de uitvoeringswaarden (zoals termijn, budget, materiaal en techniek, noodzakelijke diensten, samenwerking,...) uit 34. voert vakkundig en beheerst, in functie van het medium of expressie, een werk technisch/beeldend (gefaseerd) uit en gebruikt doelgericht gepaste materialen en werkmiddelen, tijd en ruimte 35. toont vertrouwen in de eigen mogelijkheden en het eigen artistiek proces, onderhoudt het en bepaalt de voltooiing ervan 36. komt tot artistieke inzichten en vormgeving binnen het eigen creatie-/werkproces, integreert deze inzichten, stuurt bij waar nodig en rondt af 37. werkt nauwkeurig en streeft naar een kwaliteitsvolle en deskundige uitvoering en afwerking

vakdeskundigheid inzetten

onderzoeken	3.3 veilig handelen	38. hanteert, indien nodig/mogelijk, courante en relevante technologische media, digitale technieken/technologieën en tools voor beeldend werken en/of verbeelding	
		39. werkt veilig voor zichzelf en de andere met de eigen en/of voorziene materialen, materieel, producten en/of machines, ruimte en infrastructuur.	
		40. handelt volgens de veiligheidsnormen en -regels en/of afspraken met betrekking tot materialen, producten en/of machines	
		41. handelt ergonomisch verantwoord binnen de gegeven context en situatie	
	4.1 verkennen, observeren en reflecteren	42. werkt duurzaam en verantwoord met materialen en producten	
		43. bewaart, controleert en onderhoudt de eigen en/of atelier-materialen volgens de voorziene voorschriften en afspraken	
		44. signaleert risico's, defecten en onveilige situaties tijdens ateliergebeuren en andere activiteiten	
		45. exploreert via diverse media, bronnen en culturele praktijken beeldende uitdrukkingvormen (in functie van de eigen discipline/medium/praktijk), materie, materialen, technische mogelijkheden, trends en artistieke tendensen en verkrijgt inzichten	
	relaties bouwen en samenwerken	4.2 contextualiseren	46. onderzoekt expressiemogelijkheden, verbanden, nieuwe technieken en technologische trends binnen de eigen uitdrukkingvorm
			47. onderzoekt en exploreert beeldende middelen, beeldaspecten, beeldelementen, technieken, materialen en hun mogelijkheden, en de relatie met andere contexten/gegevens, structuren, vorm, beweging,...
48. analyseert vorm en inhoud vanuit waarnemingen, indrukken, ervaringen, intuïtie, verbeelding,... en in relatie met resultaat en verwachtingen			
49. analyseert en reflecteert over eigen creaties/producten, keuzes, gebruik en effect van de gehanteerde uitdrukkingvorm en -proces in functie van de eigen artistieke praktijk en ontwikkeling			
5.1 interageren		50. heeft oog voor de eigen artistieke ontwikkeling en eigen beeldtaal, reflecteert hierover en gaat constructief om met de ontvangen feedback	
		51. onderzoekt alternatieve en creatieve oplossingen, mogelijkheden en wendingen tijdens het werkproces	
		52. ontwikkelt en verbreedt het eigen kunst en cultuurhistorisch referentiekader en verwerven hierbij inzichten met betrekking tot de eigen uitdrukkingvorm	
		53. laat zich inspireren door verzamelde en aangeboden bronnen over kunst en cultuur(uitingen), beeldend kunstenaars, periodes, stijlen en genres in functie van het eigen beeldend proces	
presenteren		5.2 coördineren en begeleiden	54. verwerft kunst- en cultuurhistorisch inzicht vanuit de eigen uitdrukkingvorm
			55. handelt tijdens het ateliergebeuren met het oog op het welzijn en de veiligheid van zichzelf, de medeleerlingen en de mogelijke andere aanwezigen
	56. werkt en gaat respectvol om met de medeleerlingen en de andere		
	57. deelt ervaringen, ideeën en suggesties met de anderen en gaat de dialoog aan		
	6.1 presenteren en verspreiden	58. draagt bij tot een aangename werksfeer en geeft de andere ruimte	
		59. toont respect en belangstelling voor voorkeuren, ideeën en het werk van de anderen	
		60. verbetert het eigen handelen en stuurt het werk/creatieproces bij op basis van ontvangen feedback binnen het ateliergebeuren	
		61. bereidt zorgvuldig een of meerdere toonmomenten/presentaties van eigen werk voor vanuit een eigen visie, (artistieke) criteria, doel en vormtaal	
		62. onderzoekt en bepaalt diverse presentatiekanalen en -ruimten om met eigen werk naar buiten te treden	
		63. onderzoekt en zet gericht diverse presentatiemogelijkheden in, rekening houdend met de onderliggende communicatie tussen werk/object en de (al dan niet vertrouwde en/of zelfgekozen) ruimte/locatie	

CONCORDANTIES	
TRANSVERSAAL ALGEMEEN (Tr Alg)	
Competentie 01 - Werkt met oog voor het eigen welzijn en het welzijn van anderen • handelt ergonomisch verantwoord • gaat veilig om met materiaal • signaleert risico's	21 40 41 42 43 44 55 56 58 60 1 5 6 15 17 19 20 22 24 26 27 28 33 34 35 37 38 39 46 47 51 57 63 64 66
TRANSVERSAAL CREEREN (Tr Cre)	
Competentie 02 - Ontwikkelt artistieke concepten en ideeën • integreert opgedane inzichten in het creatieve proces • verzamelt basismateriaal • analyseert basismateriaal • werkt aan een persoonlijke visie • gaat scheppend, associatief en (re)productief om met intuïties • interageert met andere artistieke disciplines • transformeert waarnemingen en indrukken in artistieke ideeën	13 14 15 16 17 18 19 20 22 27 36 45 52 53 55 57 1 2 3 4 6 7 8 9 23 24 25 26 28 31 35 38 46 48 50 51 54
Competentie 03 - Zet artistieke concepten en ideeën om in een uitvoerbaar geheel • geeft vorm aan verbeelding • kiest materialen, technieken en methodes • hanteert materialen, technieken en methodes • interageert met betrokken medewerkers • bewaakt de artistieke visie	21 22 24 26 29 36 38 50 57 58 60 7 13 14 16 17 18 20 27 28 30 31 32 35 37 45 47 48 49 51 61
Competentie 04 - Ontwikkelt een eigen artistieke praktijk • heeft oog voor maatschappelijke en artistieke tendensen • heeft oog voor artistieke en culturele praktijken • heeft oog voor technieken en technologische trends in relatie tot de eigen werkzaamheden • onderzoekt in functie van de eigen artistieke praktijk • reflecteert over eigen werk en over de eigen praktijk • ontwikkelt een eigen artistieke taal • heeft oog voor de eigen artistieke ontwikkeling • ontwikkelt de eigen deskundigheid • gaat constructief om met feedback	2 5 29 30 32 35 36 45 46 48 49 50 52 53 54 59 6 7 8 9 10 11 12 13 14 16 17 18 20 21 23 25 26 27 33 51 57 61 65

Alle vakken

SPECIFIEKE ACTIVITEITEN	
Competentie 05 - Engageert zich voor een persoonlijk artistiek project • is ontvankelijk voor inspiratie • voelt intuïtief aan wat mogelijkheden heeft • geeft het ontwikkelend idee tijd en ruimte • zet intenties om in daden • is pragmatisch ingesteld (vb. op vlak van tijd, geld ...)	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 31 32 35 14 19 21 24 28 33 36 37 48 53 59
Competentie 06 - Overloopt de stappen in de realisatie van het werk • bepaalt elke stap van de uitvoeringsvoorwaarden (termijn, budget, materialen, technieken, noodzakelijke diensten, samenwerking ...) • stelt indien nodig een planning op	10 11 12 13 17 19 20 33 35 36 51 24 27 34 46 53 64
Competentie 07 - Kiest en koopt materialen • kiest materiaal dat het best bij zijn artistiek project past • bepaalt aan welke technische en esthetische vereisten materialen moeten voldoen • heeft oog voor prijs/kwaliteit verhouding	22 26 27 28 38 20 33 37 42 63 64
Competentie 08 - Realiseert beeldend werk • drukt zich persoonlijk uit • vindt inspiratie voor het creëren van nieuw werk • werkt vanuit een voorliefde voor een bepaalde beeldende vormgeving • verzamelt informatie over trends en stijlen • werkt een basisontwerp uit waarin concept, stijl, vorm ... worden vastgelegd • kiest materialen, technieken en methodes in functie van het werk • hanteert materialen, technieken en methodes in functie van het werk • houdt rekening met de verschillende technische fasen binnen beeldhouwen, schilderen, tekenen, grafiek, keramiek, textiel, mixed media, fotografie... • ontwikkelt een persoonlijke aanpak • zet materialen in op persoonlijke wijze • gebruikt beeldelementen (kleur, vorm, lijn, compositie ...) • zoekt voortdurende interactie tussen vorm en inhoud tijdens het creatieproces • reflecteert over proces en product en stuurt bij • combineert intuïtie, ervaring en kennis • legt verbanden tussen het vorige werk, het te realiseren werk en het totale oeuvre • verlegt de eigen artistieke grenzen • bepaalt wanneer het werk af is • onderzoekt de praktische realisatie van het beeldend werk en stuurt bij	22 23 24 25 26 27 29 30 31 32 34 37 38 42 46 47 49 51 52 53 54 60 12 15 18 19 20 33 35 36 39 40 41 44 45 48 50

Alle vakken

Competentie 09 - Bouwt een oeuvre op • bouwt een samenhangend geheel van zelf gecreëerde werken op • · reflecteert over zijn oeuvre (evolutie, samenhang ...) • · kadert nieuw werk binnen het eigen oeuvre • · reflecteert over de wijze waarop het eigen oeuvre zich verhoudt tot dat van andere beeldende kunstenaars • · bewaakt de eigen artistieke visie • · respecteert intellectueel eigendomsrecht	4 7 23 29 30 32 53 54 1 2 3 10 12 16 19 26 31 49 50 51 59 60 62 63 65 67 68
Competentie 10 - Treedt naar buiten met beeldend werk • bepaalt wanneer het werk kan getoond worden • · bepaalt langs welke kanalen (groepstentoonstelling, solotentoonstelling, wedstrijden, portfolio, online ...) beeldend werk getoond wordt • · maakt een selectie van te tonen werk in functie van kanaal en doel • · gaat constructief om met feedback bij het naar buiten treden met beeldend werk • · hanteert eigen artistieke criteria • · bewaakt de artistieke kwaliteit van de presentatiewijze • · kiest bewust voor een bepaalde vormgeving • · bepaalt de frequentie en wijze van communicatie	61 62 63 64 65 66 67 68 30 49 50 57
Competentie 11 - Stelt beeldend werk tentoon • bepaalt het doel van de tentoonstelling (verkoop, netwerken ...) • · bepaalt de algemene sfeer van het gebeuren • · zoekt een presentatieruimte • · maakt afspraken i.v.m. verkoop, praktische organisatie, permanentie, verzekering ... • · beheert het budget • · presenteert de werken in harmonie met het oeuvre en de locatie • · richt de tentoonstellingsruimte in en installeert materiaal • · organiseert dagelijkse voorzieningen voor bezoekers en leveranciers (ontvangst, parking, toiletten, catering ...)	42 61 62 63 64 65 66 67 68 39 40 41 44 56
Competentie 12 - Voorziet in het basisonderhoud van materiaal • bewaart materiaal. • · controleert de staat van het materiaal • · onderhoudt het materiaal • · vervangt indien nodig defecte materialen	21 28 39 43 22 27 42 44